

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 22CoPr/5/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8720201700
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 10. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Viera Kandriková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2023:8720201700.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Kandrikovej a členov senátu JUDr. Daniely Babinovej a JUDr. Michala Boroňa v spore žalobcu: A. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C. XXXX/XX, XXX XX D., proti žalovanému: Obec Stráne pod Tatrami, so sídlom Stráne pod Tatrami 2/2, 059 76, Stráne pod Tatrami, IČO: 00 326 593, v konaní o náhradu mzdy s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Poprad č.k. 19Cpr/10/2020-365 zo dňa 18.05.2022, takto jednohlasne

rozhodol:

Zrušuje rozsudok vo výrokoch II. a III. a v rozsahu zrušenia vracia vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Poprad (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „súd“) napadnutým rozsudkom rozhodol nasledovne:

„I. Súd návrh žalobcu na prerušenie konania zamieta.

II. Súd žalobu zamieta.

III. Žalovaný má voči žalobcovi nárok na 100% náhradu trov konania, ktoré budú vyčíslené samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.“

2. V odôvodnení súd prvej inštancie uviedol, že predmetom konania je nárok žalobcu na vyplatenie mzdy za mesiac máj 2017 vo výške 1500 eur, ktorú žalobca požadoval ako zálohu. Po vyhodnotení dôkazov súd prvej inštancie mal za to, že žalobcovi bola vyplatená aj suma 1.500 eur. Vzhľadom k tomu, ako prebehla zmena v osobe štatutárneho zástupcu žalovaného v máji 2017, kedy sa funkcie ujal súčasný štatutár, starosta Obce Stráne pod Tatrami, p. E., a za situácie, keď chýbali na obecnom úrade dokumenty, podávali sa trestné oznámenia a pod., nepovažoval za nepochopiteľné, že žalovaný nemá vedomosť o tom, kedy bola žalobcovi vyplatená suma 1.500 eur a nemá o prevzatí tejto sumy žalobcom ním podpísaný doklad. Z dôkazov zistil, že žalobca žiadal ešte bývalého starostu o vyplatenie zálohy na mzdu 1.500 eur za máj 2017. Tvrdil, že peniaze potreboval, nakoľko mali niekam cestovať, resp. ich potrebovali kvôli nejakej udalosti. V rozpore s týmto tvrdením súd prvej inštancie považoval jeho tvrdenie po tom, ako žalovaný považoval tiež za zvláštne, že až po niekoľkých rokoch žiadajú aj s manželkou vyplatiť mzdu, že si osobný účet nekontroloval, bol tam vždy dostatok peňazí. Súd prvej inštancie poukázal na to, že manželka žalobcu (svedkyňa vypočutá v tomto konaní), ako ekonómka obce pripravovala podklady pre výplaty miezd zamestnancom Obecného úradu Stráne pod Tatrami, z ktorých vyplýva, že žalobcovi bola vyplatená záloha vo výške 1.500 eur a na účet mu má byť vyplatená ešte suma 9,64 eura. Súd prvej inštancie nesúhlasil s tvrdením žalobcu, že podklady, ktoré jeho manželka predložila, nemôžu byť relevantné, že predpokladala, že už peniaze majú na osobnom účte, že len urobila chybu v excelovskej tabuľke, nemala dostatok podkladov a pod. Ku dňu 12.6.2017 podľa názoru súdu musela mať vedomosť o tom, či minimálne jej a jej manželovi bola alebo nebola vyplatená požadovaná záloha na mzdu, ktorú tak veľmi potrebovali. Ak by ju nepotrebovali súrne, mohli počkať do riadneho výplatného termínu s celou mzdou. A navyše, ak by záloha vyplatená nebola, nebol by

dôvod žiadať a dať do podkladov pri spracovávaní miezd manželkou žalobcu len doplatok vo výške 9,64 eura za žalobcu. Súd prvej inštancie poukázal aj na výpoveď žalobcu v postavení svedka v konaní vedenom na tamom súde pod sp.zn. 17Cpr/7/2020, kde uviedol, že o vyplatenie zálohy obaja žiadali, lebo mali niekde cestovať, resp. potrebovali peniaze kvôli nejakej udalosti. Jeho manželka neuvádzala takýto dôvod žiadosti. A keby potrebovali peniaze kvôli nejakej udalosti, tak mohli počkať na vyplatenie mzdy za mesiac apríl 2017 a tá by im bola vyplatená dňa 12.5.2017. Tak, ako konaní 17Cpr/7/2020, aj v prebiehajúcom konaní má súd prvej inštancie za to, že vzhľadom k tomu, že žalobca do 11.5.2017 disponoval s pokladňou obce, záloha mu mohla byť vyplatená z pokladne v hotovosti. Preto ani následne nežiadal o jej vyplatenie, ale až po niekoľkých rokoch (žaloba bola podaná 8.6.2020), čo sa javí nanajvýš ako zvláštne a nelogické. Mzda, ku ktorej žiada zaviazat' žalovaného v tomto konaní bola splatná ešte dňa 12.6.2017. Na to, aby bol žalobca v konaní úspešný, musel by skutočnosť, ktoré tvrdil, aj dokázať, čo sa však v konaní nestalo. Súd prvej inštancie tak dospel k záveru, že žalobca dôkazné bremeno ohľadom svojich tvrdení o nevyplatení zálohy vo výške 1.500 eur neunesol a takéto jeho tvrdenie je v rozpore s priamymi, aj nepriamymi dôkazmi. Z výplatnej pásky za mesiac máj vyplýva, že záloha vo výške 1.500 eur bola žalobcovi vyplatená a na účet mu má byť vyplatená suma 9,64 eura. Dňa 16.06.2017 mu táto suma na účet vyplatená bola, ako uviedol aj sám žalobca.

Súd prvej inštancie návrh žalobcu na prerušenie konania do právoplatného skončenia konania vedeného na Okresnom súde Poprad pod sp. zn. 17 Cpr/7/2020 zamietol, nakoľko má za to, že v predmetnom prebiehajúcom konaní bolo vykonané rozsiahle dokazovanie, na ktoré poukazoval aj sám žalobca s tým, že dokazovanie prebiehalo odlišne (aj keď mnohé listinné dôkazy sa samozrejme vzhľadom na isté prepojenie oboch vecí opakujú). Súd prvej inštancie na základe vykonaného dokazovania vedel vo veci rozhodnúť nezávisle od konania sp. zn. 17 Cpr/7/2020 a nemusel čakať na jeho právoplatné skončenie.

3. O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) a priznal úspešnému žalovanému plný nárok na náhradu trov konania.

4. Proti tomuto rozsudku v rozsahu výrokov II. a III. podal žalobca v zákonom stanovenej lehote odvolanie. V odvolaní okrem iného namietal, že súd prvej inštancie rozhodoval na základe názoru žalovaného, že mzda mu bola vyplatená v hotovosti, bez toho, aby o tom žalovaný predložil relevantný dôkaz. Relevantným dôkazom o úhrade mzdy môže byť iba výpis z účtu alebo doklad o úhrade v hotovosti. Žalovaný nemôže disponovať dokladom o úhrade mzdových nárokov v hotovosti, nakoľko záloha na mzdu mu v hotovosti nikdy vyplatená nebola. Zo v konaní zabezpečených pokladničných kníh žalovaného je zrejme, že mzda v hotovosti mu nebola vyplatená a ani pokladňa nedisponovala dostatočnými zdrojmi na úhradu žalovaného nároku. Súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, ak tvrdí, že žalovaný nárok mu mohol byť (resp. bol) uhradený v hotovosti. Považoval za nelogické, aby podával žalobu o zaplatenie mzdových nárokov za máj 2017, keby mu tieto mzdové prostriedky boli vyplatené. Zo žiadosti o poskytnutie zálohy na mzdu za máj 2017 zo dňa 10.5.2017 je zrejme, že vyplatenie zálohy na mzdu žiadal uhradiť na bankový účet. Dňa 10.5.2017 bola v pokladni, ktorú viedla F. A. G. suma 384,49 eura, a pokladni ktorú viedol evidenčne suma 23,30 eura. On ani manželka F. H. B. (v tom čase zamestnankyňa žalovaného) nikdy nemali dispozičné právo k bankovým účtom a nemohli ani vyberať finančné prostriedky z bankového účtu. Toto oprávnenie mal iba štatutárny zástupca obce a F. A. G..

Poukázal na to, že 03.08.2021 súdu prvej inštancie zaslal návrh na vykonanie dokazovania, kde navrhoval vykonať dôkaz – predloženie dokladu o úhrade žalovaného nároku. Súd tento dôkaz vykonal a z vykonaného dokazovania je zrejme, že žalovaný nárok mu uhradený nebol. Žalovaný v procese dokazovania vydokladoval iba sumu 9,64 eura. Úhradu žalovaného nároku v celkovej výške 1.500 eur žalovaný v konaní nepreukázal.

Uviedol, že účtovná dokumentácia žalovaného neobsahuje žiaden účtovný záznam, ktorý by potvrdzoval mylnú domnienku žalovaného, s ktorou sa súd stotožnil a ktorá je vyvrátená pokladničnými knihami žalovaného za rok 2017, výpoveďou svedkyne F. H. B., jeho tvrdeniami v pozícii žalobcu, mzdovým listom žalobcu za rok 2017 ako aj výpisom účtu 211 - Pokladňa žalovaného. Hotovostná úhrada žalovaného nároku ani len nepripadá do úvahy, nakoľko pokladne žalovaného v rozhodnom období nedisponovali dostatkom finančných prostriedkov na úhradu žalovaného nároku a z bankových účtov žalovaného v rozhodnom období nebol zrealizovaný žiaden výber na dotáciu pokladne za účelom úhrady žalovaného nároku.

Podľa jeho názoru došlo v konaní k porušeniu práva na spravodlivý proces práve z dôvodu, že súd svoje rozhodnutie odôvodnil zmätočne. Rozsudok nie je riadne, presvedčivo a vyčerpávajúco odôvodnený.

Súd v odôvodnení neuviedol žiaden logický dôvod zamietnutia žaloby. V bode 5. odôvodnenia napádaného rozsudku súd prvej inštancie uvádza, že žalobcovi bola vyplatená suma 1.500 eur, ale prekvapivo v bode 11. odôvodnenia napádaného rozsudku už súd uvádza, že záloha mohla byť vyplatená z pokladne v hotovosti. Ak by súdu záležalo na spravodlivom objasnení veci, mohol v súlade s § 319 CSP vykonať aj dôkazy, ktoré zamestnanec sám nenavrhol, napríklad mohol preveriť, či v rozhodnom období nastal výber hotovosti za účelom dotácie pokladne. Keby súd dôkladne preskúmal predložené pokladničné knihy žalovaného za rok 2017 a bankové výpisy za rok 2017, tak by zistil, že žalovaný nárok mu nebol uhradený ani v hotovosti a ani bankovým prevodom. Keby súd dôsledne preštudoval mzdový list žalobcu za rok 2017, ktorý predložil v konaní sám žalovaný dňa 26.05.2021, tak by zistil, že žalovaný v mzdovom liste za rok 2017 u žalobcu neviduje poskytnutie žalovaného nároku, t. j. zálohy na mzdu za máj 2017. Súd vôbec neprihliadol na ustálenú rozhodovaciu činnosť súdov, z ktorej vyplýva, že ten kto tvrdí, že uhradil, musí túto skutočnosť vedieť aj preukázať (tzv. negatívna dôkazná teória). Namietal, že súd prvej inštancie vec nesprávne právne posúdil, ak za dôkaz o úhrade mzdy v hotovosti považoval výplatnú pásku a chybné spracovanú excelovskú tabuľku, pričom týmito listinami nie je možné dokázať úhradu žalovaného nároku. Závazok vyplatiť mzdu zamestnancovi sa do účtovníctva zaznamenáva mzdovým listom, ktorý neobsahuje informáciu, že by mu bola záloha poskytnutá či už hotovostne, alebo prevodom. Mzdový list žalobcu za rok 2017 predložil v rámci dokazovania súdu žalovaný dňa 21.05.2021 do súdneho spisu. Úhrada záväzku voči zamestnancovi sa do účtovníctva zaznamenáva výlučne na základe pokladničného dokladu pri hotovostnej úhrade záväzku, resp. na základe bankového výpisu pri bezhotovostnej úhrade záväzku. Žalovaný nemôže disponovať dokladom o úhrade zálohy v hotovosti, lebo taká transakcia sa nikdy neudiala a teda logicky nie je možné disponovať dokladom o úhrade, ktorá reálne nikdy zrealizovaná nebola. K odvolaniu žalobca predložil súdu ďalšie dôkazy, ktoré v konaní ešte predložené neboli - Konto za účet (výpis obrátov) účtu 211 – Pokladňa za rok 2017 a Konto za účet (výpis obrátov) účtu 331 – Zamestnanci za rok 2017, ktoré mu poskytol žalobca na základe žiadosti o sprístupnenie informácií a z ktorých je zrejmé, že žalovaný nárok mu nebol uhradený. Ďalej predložil súdu výpisy z bankového účtu žalovaného za rozhodné obdobie od 9.5.2017 do 15.6.2017, nakoľko v konaní žalovaný predložil iba bankový výpis za 15.06.2017. Navrhol, aby odvolací súd zrušil rozsudok v napadnutom rozsahu a vec vrátil súdu prvej inštancie na dlhšie konanie a nové rozhodnutie. Alternatívne žiadal, aby odvolací súd zmenil rozsudok vo výroku II. tak, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi i sumu 1.500 eur netto s 5 %-ným p.a. úrokom z omeškania od 13.06.2017 do zaplatenia a výrok III. tak, že žiadna zo strán nemá právo na náhradu trov konania.

5. K odvolaniu sa vyjadril žalovaný. Vo vzťahu k dokazovaniu uviedol, že súd prvej inštancie sa rozsiahlo zaoberal všetkými navrhnutými a produkovanými dôkazmi v tomto konaní a správne ich vyhodnotil. Pritom prihliadol na postoje oboch strán k sporu a všetky relevantné dôkazy, ktoré predložili obe strany sporu. Pokiaľ ide o ďalšie predložené dôkazy obsiahnuté v prílohe odvolania – tak v prvom rade žalovaný má za to, že ich bolo možné predložiť ešte v rámci prvostupňového konania – a z tohto pohľadu ide o účelové konanie žalobcu. Zároveň, že ani predložené listiny a dokumentácia nič nemenia na právnych a skutkových záveroch súdu prvej inštancie uvedených v odôvodnení rozsudku. Považuje rozsudok súdu prvej inštancie za zákonný a správny, keď reagoval na všetky relevantné okolnosti a skutočnosti danej veci. Dodal, že je úplne zrejmé, že to bol žalobca, ktorý vediac, že ide o vzťah manželov na tom istom pracovisku (kde jeden je ekonóm, ktorý pripravuje podklady a druhý je pokladníkom) sa snažil využiť stav po nástupe nového vedenia obce na to, aby sa obohatil na úkor obce. Navrhol odvolaciemu súdu, aby rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a priznal mu náhradu trov odvolacieho konania.

6. V replike k vyjadreniu žalovaného žalobca považoval tvrdenie žalovaného za účelové konanie. Bankové výpisy č. 67 až 86, z ktorých je zrejmé, že žalovaný nárok žalobcovi vyplatený nebol, poskytla žalobcovi F. H. B. (manželka žalobcu) z identického konania sp.zn. 17Cpr/7/2022 vedeného na Okresnom súde Poprad dňa 26.7.2022, t.j. viac ako dva mesiace po vyhlásení rozsudku dňa 18.5.2017. Týmto je vyvrátené tvrdenie žalovaného, že tieto dôkazy bolo možné predložiť v rámci prvostupňového konania, pričom tieto dôkazy mal k dispozícii samotný žalovaný po celý čas trvania súdneho sporu a ak ich mohol niekto predložiť skôr, bol to práve žalovaný. Žalobca ich mal k dispozícii až po vyhlásení rozsudku, pričom súd si tieto dôkazy mohol v súlade s § 319 CSP vykonať aj sám. Bankové výpisy sú vlastníctvom zamestnávateľa a od zamestnanca nie je možné spravodlivo žiadať, aby ich predložil v rámci konania, keď nimi nedisponuje. Podľa žalobcu na základe vykonaného dôkazu – predloženie dokladu o úhrade žalovaného nároku bolo preukázané, že žalovaný nárok žalobcovi nebol vyplatený v hotovosti, ako sa mylne domnieva prvoinštančný súd a ani bankovým prevodom. Žalovaný v procese dokazovania nepredložil žiaden relevantný doklad o úhrade žalovaného nároku. Relevantným

dôkazom o úhrade mzdy môže byť iba výpis z účtu alebo doklad o úhrade v hotovosti. Poukázal na uznesenie Krajského súdu Prešov sp. zn. 12CoPr/1/2022 zo dňa 19. mája 2022, podľa ktorého bez existencie účtovne relevantného dôkazu o úhrade zálohy na mzdu (či už prevodne, alebo hotovostne), nemožno prijať rozumný záver o nedôvodnosti žaloby. Ide o dôkaz č. 24 odvolania zo dňa 1.9.2022. Dôrazne sa ohradil voči tvrdeniu žalovaného, že sa chce obohatiť na úkor obce. Považuje za nehorázne takto argumentovať v situácii, keď práve zamestnávateľ nerešpektuje Zákonník práce. Zamestnávateľ je povinný platiť zamestnancovi za vykonanú prácu mzdu. Túto základnú povinnosť vyplývajúcu zo Zákonníka práce (§ 47 ods. 1) Pozornosť odvolacieho súdu upriamil na skutočnosť, že dňa 14.10.2022 prebehlo v právnej veci 17Cpr/7/2022 vedeného na Okresnom súde Poprad (identický súdny spor, kde žalovaným je Obec Stráne pod Tatrami žalobcom je iný zamestnanec obce – F. H. B. - manželka žalobcu) verejné pojednávanie a vyhlásenie rozsudku, ktorý rozhodol tak, že žalovaný nárok v plnom rozsahu uznal. Za aktuálnej situácie je neudržateľné a v hrubom rozpore s princípom právnej istoty, že súd vo svojom meritórnom rozhodnutí zo dňa 18.5.2022 ako dôkaz v neprospech žalobcu použil dnes už zrušené a v čase vydania rozhodnutia neprávoplatné rozhodnutie Okresného súdu Poprad sp.zn. 17Cpr/7/2020-26 zo dňa 12.11.2021, ktoré bolo uznesením Krajského súdu v Prešove sp.zn. 12CoPr/1/2022-419 zo dňa 19. mája 2022 zrušené, pričom zatiaľ neprávoplatným rozsudkom zo dňa 14.10.2022 bolo žalobe vyhovie v plnom rozsahu. Dva protichodné rozhodnutia v tej istej veci sú v hrubom rozpore s princípom právnej istoty.

7. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenou osobou (§ 359 CSP) proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 CSP), preskúmal rozhodnutie v napadnutom rozsahu, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je dôvodné.

8. V odvolacom konaní z dispozičnej zásady vyplýva, že odvolací súd vec prejedná v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáha prieskumu. Určením rozsahu napadnutia rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolateľ nielen vymedzuje to, ohľadne akých výrokov u rozhodnutia súdu prvej inštancie nastal suspenzívny účinok odvolania, ale súčasne stanoví medze, v ktorých je odvolací súd oprávnený a povinný rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať.

9. So zreteľom na obsah odvolania žalobcu bol v odvolacom konaní preskúmaný výrok II. napadnutého rozsudku, ktorým súd prvej inštancie žalobu zamietol, ako aj súvisiaci výrok III. o trovách konania. Keďže výrok I., ktorým bol návrh na prerušenie konania zamietnutý odvolaním žalobca nenapadol, nebol preto v odvolacom konaní predmetom preskúmania a ako taký nadobudol právoplatnosť.

10. Predmetom odvolacieho konania v napadnutom rozsahu je preskúmanie vecnej správnosti rozsudku súdu prvej inštancie, ktorým zamietol nárok žalobcu na vyplatenie mzdy za máj 2017 vo výške 1.500 eur voči žalovanému ako zamestnávateľovi. Žalobca 10.05.2017 žiadal svojho zamestnávateľa o vyplatenie zálohy na mzdu za máj 2017, pričom ten mu vyplatil len sumu 9,64 eura na jeho osobný účet dňa 16.06.2017. Súd prvej inštancie odôvodnil svoje zamietajúce rozhodnutie tým, že žalobca neunesol dôkazné bremeno ohľadne svojich tvrdení o nevyplatení zálohy vo výške 1.500 eur a tvrdenia žalobcu sú v rozpore s vykonanými dôkazmi v konaní.

11. Odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. b/ CSP je naplnený vtedy, ak nesprávny procesný postup súdu, znemožňujúci strane realizáciu jej práv, dosiahne určitú intenzitu, ktorá odôvodní záver o tom, že celé konanie sa nejaví ako spravodlivé, pričom konkrétne pochybenie súdu musí byť hodnotené v kontexte celého konania.

12. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov a rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami. Jeho súčasťou nie je ani právo procesnej strany dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, a II. ÚS 251/03). Podľa ustálenej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské

práva (ESLP), sudy musia v rozsudkoch jasne a zrozumiteľne uviesť dôvody, na ktorých založili svoje rozhodnutia, musia sa zaoberať najdôležitejšími argumentami vznesenými stranami sporu a uviesť dôvody pre prijatie alebo odmietnutie týchto argumentov; nedodržanie týchto požiadaviek je nezlučiteľné s ideou práva na spravodlivý proces. Aj najvyšší súd už v minulosti vo viacerých svojich rozhodnutiach, práve pod vplyvom judikatúry ESLP a ústavného súdu, zaujal stanovisko, že medzi práva strany civilného procesu na zabezpečenie spravodlivej ochrany jej práv a právom chránených záujmov patrí nepochybne aj právo na spravodlivý proces a že za porušenie tohto práva treba považovať aj nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia. Povinnosť súdu rozhodnutie náležite odôvodniť je odrazom práva strany sporu na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktorý sa zaoberá všetkými právne relevantnými dôvodmi uplatnenej žaloby, ako aj špecifickými námietkami strany sporu. Porušením uvedeného práva strany sporu na jednej strane a povinnosti súdu na strane druhej, sa strane sporu (okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia práve zvoleným spôsobom) odníma možnosť náležite skutkovo, aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci využitia prípadných riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov. Ak nedostatok riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia je porušením práva na spravodlivý proces, táto vada zakladá prípustnosť odvolania podľa § 365 ods. 1 písm. b/ CSP.

13. Preto ak je rozhodnutie súdu prvej inštancie nepreskúmateľné, lebo neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov, na základe ktorých súd rozhodol, prichádza do úvahy iba zrušenie rozhodnutia a vrátenie veci súdu prvej inštancie na ďalšie konanie (rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 226/03).

14. Podľa odvolacieho súdu v súdnej veci došlo k naplneniu vyššie popísaného odvolacieho dôvodu. Odvolací súd v tomto predovšetkým zdôrazňuje, že myšlienkový postup súdu musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený s poukazom na zistené rozhodujúce skutočnosti, ale tiež s poukazom na ním prijaté právne závery.

15. V danej veci je však podľa odvolacieho súdu záver súdu prvej inštancie o dôvodnosti zamietnutia žaloby zmätočný, ak súd prvej inštancie na troch miestach konštatuje, že „súd má za to, že relevantnými skutočnosťami pre meritórne rozhodnutie boli okolnosti a dôkazy, ktoré podľa názoru súdu priamo alebo nepriamo preukazujú, že žalobcovi bola vyplatená suma 1500,- €, ktorú si ako mzdový nárok uplatnil za mesiac máj 2017 v tomto súdnom konaní (bod 5.); „Po vyhodnotení dôkazov má súd ale za to, že žalobcovi bola vyplatená aj suma 1500,- €“. (bod 11) a „Z výplatnej pásky za mesiac máj vyplýva, že záloha vo výške 1500,- € bola žalobcovi vyplatená a na účet mu má byť vyplatená suma 9,64 €. (bod 12.) a na druhej strane na inom mieste konštatuje, že „Tak, ako vo vyššie uvedenom konaní, aj v tomto prebiehajúcom konaní má súd za to, že vzhľadom k tomu, že žalobca do 11.5.2017 disponoval s pokladňou obce, záloha mu mohla byť vyplatená z pokladne v hotovosti“ (bod 11.). V dôsledku vyššie popísaného je nutné odôvodnenie napadnutého rozsudku považovať za nepreskúmateľné. Súd prvej inštancie tak porušil právo žalobcu na spravodlivý súdny proces.

16. Hoc vzhľadom na dôvod zrušenia rozsudku súdu prvej inštancie v napadnutom rozsahu podľa § 365 ods. 1 písm. b/ CSP, by sa odvolací súd už nemal nezaoberať ďalšími námietkami uvedenými v odvolaní žalobcu, odvolaciemu súdu nedá neuviesť, že vo všeobecnej rovine do kategórie procesných väd s ústavnoprávnymi dôsledkami možno zahrnúť aj problematiku tzv. „opomenutých dôkazov“, ktorá v zásade zahŕňa aj takú procesnú situáciu, keď niektorá zo strán sporu navrhne vykonanie dôkazného prostriedku, ktorý je zamietnutý bez vecného zdôvodnenia obsiahnutého v odôvodnení konečného rozhodnutia a zodpovedajúceho povahy a závažnosti veci, prípadne je celkom opomenutý. V tejto súvislosti ustálená rozhodovacia prax najvyšších súdnych autorít za rozhodujúce považuje to, či vykonanie tohto dôkazného prostriedku bolo z pohľadu meritórneho skutkového a právneho kontextu veci významné. Odvolateľ v prípade návrhu na predloženie dokladu o úhrade jeho mzdy za mesiac máj 2017 žalovaným nie len že tvrdil, ale aj preukázal, ako opomenutie vykonania tohto dôkazného prostriedku (ktorý v rámci vyšetrovacej zásady v individuálnom pracovnoprávnom spore mohol a mal vykonať aj súd prvej inštancie sám) mohlo ovplyvniť jeho prípadný procesný úspech, a to z pohľadu kľúčovej argumentácie súdu prvej inštancie, pretože bez existencie účtovne relevantného dôkazu o úhrade zálohy na mzdu (či už prevodom, alebo v hotovosti), nemožno prijať rozumný záver o nedôvodnosti žaloby. Relevantným dôkazom o úhrade mzdy môže byť len výpis z účtu alebo doklad o úhrade v hotovosti. Excelovská tabuľa a výplatná páska nie sú dokladmi o úhrade mzdy alebo zálohy na mzdu.

Z predloženého dôkazu v konaní pred súdom prvej inštancie - pokladničná kniha žalovaného za rok 2017 (č.l. 203 až 222 spisu), ktorým sa súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia nezaoberal, sa javí odvolaciemu súdu, že žalovaný nárok žalobcovi v hotovosti nebol uhradený. Odvolací súd poukazuje na výpoveď svedkyne F. H. B. na pojednávaní dňa 02.08.2020, z ktorej vyplynulo, že v rozhodnom čase nebol v pokladni dostatok peňazí na uspokojenie žalovaných mzdových nárokov (Zápisnica o pojednávaní dňa 2.8.2020, č.l. 170 spisu). Uvedená výpoveď je v rozpore so záverom súdu prvej inštancie, že záloha mohla byť vyplatená z pokladne v hotovosti.

V súvislosti s bankovými výpismi žalovaného za rok 2017 odvolací súd poukazuje na ust. § 319 CSP, podľa ktorého súd môže vykonať aj tie dôkazy, ktoré zamestnanec nenavrhol, ak je to nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci. Súd aj bez návrhu obstará alebo zabezpečí taký dôkaz; na tento účel je zamestnávateľ povinný poskytnúť súčinnosť, ak to možno od neho spravodlivo žiadať. Súd prvej inštancie nepreveril, či žalovaný v rozhodnom období realizoval výbery hotovostí z bankového účtu do pokladne žalovaného na úhradu žalovaného nároku, nakoľko sa javí, že v rozhodnom období pokladne žalovaného nedisponovali dostatkom finančných prostriedkov na úhradu žalovaného nároku. Žalobca v odvolacom konaní predložil dôkazy: Konto za účet (výpis obrátov) účtu 331 – Zamestnanci za rok 2017, Konto za účet (výpis obrátov) účtu 211 – Pokladňa za rok 2017 a výpisy z bankového účtu žalovaného za rozhodné obdobie 09.05.2017 – 15.06.2017, o ktorých mal žalovaný nepochybne vedomosť v konaní pred súdom prvej inštancie, a z ktorých sa javí, že žalovaný nárok nebol vyplatený bankovým prevodom. Súd prvej inštancie v bode 11. odôvodnenia napadnutého rozsudku uvádza, že z výplatnej pásky za mesiac máj vyplýva, že záloha vo výške 1.500 eur bola žalobcovi vyplatená a na účet mu má byť vyplatená suma 9,64 eura. Z obsahu spisu vyplýva, že žalovaný dňa 21.5.2021 predložil do súdneho spisu mzdový list žalobcu za rok 2017 (č.l. 77-78 spisu). Záväzok vyplatiť mzdu zamestnancovi sa do účtovníctva zaznamenáva mzdovým listom, ktorý však v tomto prípade neobsahuje informáciu, že by bola záloha poskytnutá žalobcovi či už hotovostne, alebo prevodom. Odvolateľovi sa tak v tomto prípade podarilo preukázať, že súd prvej inštancie v danom prípade postupoval v extrémnom rozpore s právnou úpravou obsiahnutou v CSP.

17. V dôsledku vyššie identifikovanej vady odstrániteľnej len zrušením rozhodnutia vydaného v prvoinštančnom konaní, odvolaciemu súdu neostávalo nič iné, iba rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutom rozsahu s použitím ustanovenia § 389 ods. 1 písm. b) a c) CSP zrušiť a vec mu v rozsahu zrušenia vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie s použitím ustanovenia § 391 CSP, aby odstránil všetky pochybenia, ktoré k jeho rozhodnutiu viedli, opätovne zistil skutkový stav vo vyššie uvedených intenciách za použitia § 319 CSP, a po vykonaní potrebného dokazovania vo veci opätovne rozhodol.

18. V záujme eliminácie akýchkoľvek ďalších pochybení potenciálne vedúcich k vade nového rozhodnutia vezme súd prvej inštancie zreteľ na to, že v rozpore s ustanovením § 220 ods. 2 CSP a právom na spravodlivý proces je, ak neposúdi podstatné skutkové tvrdenia a argumenty strán, nevyhodnotí dôkazy v ich vzájomnej súvislosti, nedá odpoveď na podstatné právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom ochrany, t.j. s uplatnením nároku a obranou voči nemu v zmysle účelu odôvodnenia rozhodnutia ako to výstižne vyjadril Európsky súd pre ľudské práva v rozhodnutí z 1. júla 2003 *Suominen v/ Fínsko*, sč. č. 37801/97, § 37: „účelom odôvodnenia rozhodnutia je dať stranám najavo, že boli vypočuté“. Ústavný súd Slovenskej republiky taktiež uviedol, že právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia (po vykonaní dôkazov a ich vyhodnotení) skutkový stav a po využití relevantných právnych noriem vo veci rozhodnú za predpokladu, že skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné a že neboli prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (sp. zn. III. ÚS 236/2014 z 1. apríla 2014). V novom rozhodnutí rozhodne súd prvej inštancie znova o náhrade trov konania pred súdom prvej inštancie aj odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 CSP).

19. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý

rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom.

Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).